

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Det nya handels- och teknikrådet mellan EU och USA i verket: prioriteringar för företag, arbetstagare och konsumenter samt nödvändiga skyddsåtgärder

(yttrande på eget initiativ)

(2022/C 443/05)

Föredragande: **Timo VUORI**

Medföredragande: **Tanja BUZEK**

Beslut av EESK:s plenarförsamling	21.10.2021
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
	Yttrande på eget initiativ
Ansvarig sektion	Yttre förbindelser
Antagande av sektionen	9.6.2022
Antagande vid plenarsessionen	14.7.2022
Plenarsession nr	571
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	173/0/4

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 **Att skapa en positiv transatlantisk agenda.** Handels- och teknikrådet mellan EU och USA (TTC) kan utgöra kärnan i en agenda för att ge en nystart åt vårt partnerskap med betrodda samarbetskanaler. Trots att våra transatlantiska ekonomier står för ungefär hälften av världens BNP och en stor del av världens handels- och investeringsflöden stöder våra förbindelser fortfarande på hinder för handel, investeringar, arbete, resor och studier på båda sidor av Atlanten.

1.2 **Att ta ledningen för att försvara våra värden och en regelbaserad handel.** I tider av geopolitisk turbulens har världens ledande ekonomier, EU och USA, tillsammans med andra likasinnade partner, ett betydande ansvar att verka för en modern samarbetsram för handel och teknik som stöder en öppen och hållbar ekonomi och en fri och rättvis handel och som respekterar demokratiska värden, anständiga arbetsvillkor och mänskliga rättigheter.

1.3 **Behovet av att reagera på marknadsstörningar.** Med tanke på den mängd kriser som i dag pågår måste de transatlantiska parterna snabbt hitta sätt att stärka motståndskraften hos våra öppna demokratiska samhällen, bland annat genom att säkerställa våra globala värde- och leveranskedjor och vår energitrygghet, inte minst med avseende på det akuta behovet av att ersätta energi- och råvaruleveranserna från Ryssland. EU och USA måste dessutom öka sina ansträngningar för att stärka multilateralismen och kunna hantera de utmaningar som klimatförändringarna medför i syfte att säkerställa att en fri och rättvis handel inte undermineras av marknadsstörningar från auktoritära stater.

1.4 **Att skapa tillit genom ett ömsesidigt och stabilt samarbete.** Båda parter måste verka för att bygga en permanent dialogstruktur för TTC i syfte att åstadkomma konkreta resultat på såväl kort som lång sikt, bortom politiska mandatperioder och regeringsskiften. EU:s och USA:s målsättning inom ramen för TTC måste dessutom vara en mer strategisk och övergripande syn på handels- och teknikfrågor. De tio arbetsgrupperna inom TTC bör eftersträva en helhetsinriktad och effektivt samordnad syn på samarbete så att onödiga silomentalitet undviks.

1.5 **Att stärka intressenternas engagemang.** Om man vill undvika att upprepa de misstag som gjorts vid tidigare ambitiösa handelsförhandlingar, är öppenhet och ett starkt engagemang från intressenterna på båda sidor av Atlanten det enda sättet att se till att TTC når upp till sina målsättningar. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) kommer

därför att aktivt engagera sig i TTC-strukturerna och strävar efter att delta som en unik civilsamhällesaktör i TTC-ministermötena. EESK vill i detta sammanhang än en gång beklaga att expertgruppen för handelsavtal inte finns kvar och att det inte har inrättats någon jämförbar permanent struktur för samråd med intressenterna.

1.6 En särskild transatlantisk dialog om arbetsfrågor. EESK har redan tidigare gett sitt stöd för de transatlantiska affärs- och konsumentdialogerna och välkomnar därför tillkännagivandet vid ministermötet i Paris nyligen om att en trepartsdialog om handel och arbete ska inrättas, vilket skulle skapa en formell kanal för arbetsmarknadens parter på båda sidor av Atlanten där de kan bidra till TTC-processen och forma de transatlantiska handels- och investeringsförbindelserna. I detta sammanhang uppmanar EESK kommissionen att ta upp frågan om den obalans som råder när det gäller demokrati på arbetsplatsen på grund av att sex grundläggande ILO-konventioner inte ratificerats, och de konsekvenser detta får med avseende på lika villkor inom handeln.

2. Allmänna kommentarer – ett ökat behov av ett tätare partnerskap mellan EU och USA

2.1 EESK och den transatlantiska dialogen: EESK har under många år följt transatlantiska politiska och handelsrelaterade frågor och formulerat det europeiska organiserade civila samhällets ståndpunkter. EESK har dessutom en regelbunden dialog med såväl EU:s institutioner som USA:s regering och, inte minst, med det civila samhället på andra sidan Atlanten. Inrättandet av ett nytt handels- och teknikråd (TTC) mellan EU och USA, med tio arbetsgrupper och regelbundna hearingar, innebär att EESK måste uppdatera sin ståndpunkt när det gäller TTC:s prioriteringar.

2.2 Ansvar hos världens ledande ekonomier: EESK betonar att EU och USA fortfarande står för de mest omfattande bilaterala handels- och investeringsförbindelserna och att deras ekonomier är de mest integrerade i världen. Även om Kina 2021 tog över som EU:s främsta varuimportkälla är USA fortfarande EU:s absolut största handels- och investeringspartner. I ett hotat multilateralt handelssystem som har påverkats av ett WTO i kris, två år med covid-19-pandemin och nu kriget i Ukraina är det de transatlantiska förbindelserna som definierar den globala ekonomin. EU eller USA utgör den största handels- och investeringspartnern till nästan varje annat land i den globala ekonomin. Det transatlantiska partnerskapet är inte ett mål i sig, utan måste bygga på gemensamma värden och intressen och ett gemensamt ansvar. EU och USA bör tillsammans vara ett ankare för demokrati, fred och säkerhet i hela världen, för rättsstatsprincipen och för mänskliga rättigheter för alla ⁽¹⁾.

2.3 Impuls för ett tätare strategiskt partnerskap mellan EU och USA: EESK noterar att när en sådant stort antal oväntade kriser nu skakar världen är tiden inne för världens ledande ekonomier – EU och USA tillsammans med andra likasinnade demokratiska stater med öppna och regelbaserade marknadsekonomier – att fördjupa det politiska och ekonomiska samarbetet så att vi kan skydda våra universella värden och stärka välfärden, demokratin och rättsstatsprincipen, säkerheten och de mänskliga rättigheterna. Och nu har fred tillkommit som högsta prioritet inom ledande internationell politik. Samtidigt bör vi inte längre tolerera att någon stat agerar i strid mot den internationella ordningen eller att några åker snålskjuts inom internationell handel.

2.4 Handel och teknik som viktiga geopolitiska faktorer: EESK påpekar återigen att handel och teknik inte bara handlar om regleringsfrågor, utan utgör viktiga verktyg för att skydda och främja dessa universella värden runt om i världen. EU och USA måste fördjupa sitt samarbete och få till stånd konkreta resultat på multilateral och bilateral nivå. TTC erbjuder en unik möjlighet för ett sådant strategiskt högnivåsamarbete om handel och teknik som överträffar de nuvarande tillfälliga samarbetsarrangemangen och som siktar längre än bara till valen och de institutionella regeringsskiftena i EU och USA.

2.5 En plattform för dialog och samarbete: TTC är inte och bör inte ses som ett nytt transatlantiskt partnerskap för handel och investeringar (TTIP), även om det finns vissa nyttiga lärdomar att dra av dessa fallerade förhandlingar. TTC:s mål och förfaranden får inte innebära ett ifrågasättande av EU:s institutioner och beslutsprocesser, samtidigt som intressenternas medverkan måste stärkas. EU-standards som återspeglar våra värden får inte ifrågasättas och i synnerhet försiktighetsprincipen är central i EU:s inställning till hur standarder ska fastställas. EESK delar uppfattningen att samarbetet kring standarder också är kopplat till olika rättsliga ramar och kräver djupgående analyser av tekniska spörsmål samt en bedömning av de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna, som alla bör göras i varje enskilt fall. Det nya principiella ramavtalet om dataflöden visar till exempel att EU och USA kan verka för samförstånd i känsliga frågor.

⁽¹⁾ EUT C 152, 6.4.2022, s. 56.

2.6 **Starkt stöd från intressenter:** EESK noterar att näringslivet och andra intressenter inom det civila samhället, både i EU och i USA, redan har uttryckt ett allmänt stöd för TTC och de frågor som identifierats för de tio arbetsgrupperna. De transatlantiska parterna verkar inse mervärdet av ett strategiskt transatlantiskt partnerskap och ett tätare regleringssamarbete. Det finns fortfarande onödiga hinder för handel, investeringar och arbete. De transatlantiska parterna skulle dessutom tillsammans kunna stärka sin globala konkurrenskraft på världsmarknaden, något som går hand i hand med målen om hållbar utveckling, social rättvisa, respekt för mänskliga rättigheter, höga arbetsnormer och höga miljöstandarder. För att uppnå resultat måste dock båda sidor vara medvetna om varandras målsättningar, inställningar och förutsättningar för att kunna utveckla en gemensam ny ram för handel.

2.7 **Ökat engagemang från intressenter efter fallerade civilsamballdialoger mellan EU och USA:** EESK betonar att en starkt civilsamballdialog utgör en mycket viktig komponent i en transatlantisk kontext, även inom TTC. I detta sammanhang är det särskilt viktigt med en gemensam dialog om medborgerliga rättigheter, motståndskraft mot desinformation, mediefrihet, klimatåtgärder, sociala rättigheter och konsumentskydd, och även om hur demokratin ska stärkas⁽²⁾. Det transatlantiska partnerskapet kan övergå i en ännu tätare transatlantisk integration i våra ekonomier, med bland annat en gemensam ram för handel, teknik och investeringar.

3. Särskilda kommentarer – huvudprioriteringar för företag, arbetstagare och konsumenter

3.1 EESK anser att TTC visar på hur de två största ekonomierna i världen är sammanlänkade och dessutom utgör ett unikt forum för ett utvidgat samarbete tvärs över Atlanten i frågor om handelspolitik och marknadsreglering. Enligt EESK bör TTC därför fokusera på vissa huvudprioriteringar utifrån företagens, arbetstagarnas och konsumenternas perspektiv.

3.2 **En modern regelbaserad multilateral handel:** EU och USA måste axla ett gemensamt ansvar och ledarskap inom Världshandelsorganisationen (WTO) och förespråka en effektiv multilateral modell med en progressiv handelspolitik där hänsyn tas till miljömässiga och sociala aspekter⁽³⁾. Såväl EU som USA ställs inför utmaningar i form av marknadsnedvridningar från länder som inte har marknadsekonomi, t.ex. orättvisa och diskriminerande åtgärder som rör statsägda företag, statsbidrag, avgifter och skatter.

3.3 **Att leda reformen av WTO:** Med tanke på WTO:s centrala roll för att tillhandahålla en ändamålsenlig multilateral matris för en progressiv handelsagenda som omfattar miljörelaterade och sociala frågor bör TTC fokusera på olika sätt att förbättra WTO:s multilaterala handelssystem och system för tvistlösning. EU och USA måste gå i bräschen för en ambitiös WTO-reform och främja en modern WTO-agenda genom att undanröja tabun (dvs. när det gäller sociala aspekter av handeln) och ta itu med nuvarande och kommande hållbarhetsutmaningar. EESK uppmanar därför EU och USA att inleda ett strategiskt samarbete med viktiga handelspartner om prioriterade multilaterala frågor⁽⁴⁾.

3.4 **Anständiga arbetsvillkor inom internationell handel⁽⁵⁾:** EESK uppmanar EU och USA att verka för ett tätare samarbete mellan WTO och Internationella arbetsorganisationen (ILO) i syfte att med hjälp av handelsinstrument främja anständiga arbetsvillkor och arbetsnormer. De nya generaldirektörer som nyligen tillträtt i båda dessa organisationer torde kunna bidra med ny drivkraft på detta område. Att säkerställa respekt för internationella arbetsnormer, som fastställs och övervakas av ILO, bör utgöra en del i en EU- och USA-ledd debatt om ett reformerat WTO. Som ett positivt exempel och en möjlighet att stärka detta ambitiösa nytänkande välkomnar EESK USA:s förslag till hur man bör ta itu med det globala

⁽²⁾ EUT C 152, 6.4.2022, s. 56.

⁽³⁾ EUT C 152, 6.4.2022, s. 56.

⁽⁴⁾ EUT C 374, 16.9.2021, s. 73.

⁽⁵⁾ EESK lade fram konkreta rekommendationer i EUT C 429, 11.12.2020, s. 197. SOC/727: "Decent work worldwide", föredragande: Maria del Carmen Barrera Chamorro, antogs i september 2022.

problemet med tvångsarbete på fiskefartyg inom ramen för de pågående WTO-förhandlingarna om fiskesubventioner ⁽⁶⁾. De transatlantiska parterna bör även använda sig av sitt samarbete som ett sätt att verka för en starkare rättslig grund för att införliva ILO:s grundläggande arbetstagarrättigheter i WTO ⁽⁷⁾. De bilaterala arbetsfrågorna av gemensamt intresse bör omfatta en jämförande syn på kapitlen om handel och hållbar utveckling och hur de i praktiken kan tillämpas i frihandelsavtalen ⁽⁸⁾. EESK har sedan länge efterlyst en moderniserad strategi för verkställande som omfattar sanktioner för kapitlen om handel och hållbar utveckling, och välkomnade de innovativa instrumenten för verkställande i avtalet mellan USA, Mexiko och Kanada (USMCA) ⁽⁹⁾.

3.5 Att arbeta tillsammans i internationella forum: TTC skulle kunna utgöra ett forum för att förbereda ett starkt samarbete i arbets- och sysselsättningsfrågor inom internationella forum, framför allt ILO och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). I ett sådant förstärkt samarbete bör det även ingå att främja och genomföra principen om tillbörlig aktsamhet. TTC bör uppmuntra gemensam kapacitetsuppbyggnad, framför allt för att främja hälsa och säkerhet på arbetsplatsen världen över, och utforma gemensamma projekt, t.ex. om resurser för yrkesinspektioner i tredjeländer. Ett fruktbart samarbetsområde skulle vara det förväntade införandet av arbetsmiljökonventioner i ILO:s grundläggande arbetsnormer. Tvångsarbete är en fråga av betydande gemensamt intresse, och EU och USA bör samordna sin syn på detta, särskilt när det gäller import av varor som produceras med hjälp av tvångsarbete i Kina. Spridningen av nya anställningsformer världen över, framför allt plattformsarbete, en utveckling som leds av amerikanska och europeiska företag, bör diskuteras i relevanta TTC-arbetsgrupper, med bidrag även från arbetstagsarsidan.

3.6 Motståndskraft och hållbarhet i globala leveranskedjor: TTC bör ta fram strategier för ökad motståndskraft genom att säkerställa hållbarheten i de globala leveranskedjorna och se till att de kan fungera som de ska. EU och USA bör identifiera gemensamma sårbarheter och arbeta tillsammans när det gäller t.ex. tillgången till råvaror av avgörande betydelse och kritiska produkter såsom halvledare. De transatlantiska parterna bör också snarast uppmärksamma frågan om en standardiserad strategi för en tryggad energiförsörjning som ligger helt i linje med en sådan ambitiös hållbarhetsagenda som den europeiska gröna given. De bör även överväga gemensamma insatser för att förbättra relevant produktionskapacitet, investeringar och logistik. TTC bör verka för en gemensam obligatorisk tillbörlig aktsamhet i leveranskedjorna, baserat på bästa praxis, så att en modell kan skapas för globala hållbarhetskrav i leveranskedjorna

3.7 Att stödja den gröna ekonomin: TTC bör fokusera på ett samarbete om klimatteknik och grön teknik samt rättvisa omställningsåtgärder. EU och USA bör främja en internationell ram och internationella standarder för klimatomställning, cirkulär ekonomi, hållbar finansiering, energisparande teknik, gröna och sociala standarder i offentlig upphandling, miljömärkning och hållbarhetsrapportering. De transatlantiska parterna bör dessutom verka för en multilateral ram för en avreglering av handeln med miljöanpassade varor inom ramen för befintliga initiativ, dvs. avtalet om miljöanpassade varor (EGA), de strukturerade diskussionerna om hållbarhet inom handel och miljö (TESSD) och den informella dialogen om plastföreningar (IDP). TTC bör fokusera på effektiva och samordnade gränsjusteringsmekanismer för koldioxid (CBAM) så att en modell för en global ram kan skapas och handelskonflikter mellan EU och USA undvikas.

3.8 Digitalisering och nya ekonomier: TTC bör fokusera på ett samarbete om tekniska standarder, forskning och politik på området artificiell intelligens (AI), sakernas internet och 6G-, batteri-, kvantum- och blockkedjeteknik. Ramen bör stimulera till innovation och standardisering men måste även omfatta viktiga underliggande politiska överväganden. Inom sådana nya teknikområden som AI finns det ofta även en arbetsplatsdimension som kräver robusta AI- och datastrategier, som i första hand tillhandahåller en europeisk rättslig och starkare ram som bygger på mänskliga rättigheter och därmed omfattar etiska regler samt arbetsrättsliga och fackliga rättigheter. Även om det är omöjligt att ha exakt samma regler på

⁽⁶⁾ EUT C 374, 16.9.2021, s. 73.

⁽⁷⁾ Detta skulle kunna ske genom att man överväger en tolkningsförklaring enligt artikel IX.2 i WTO-avtalet med en tolkning av undantaget med hänvisning till "den allmänna moralen" (artikel XX i Gatt 1994 och artikel XIV i Gats), som ska omfatta ILO:s grundläggande arbetstagarrättigheter och ge konturerna för den roll som ILO:s avgöranden kan komma att ha i rättsprocesser i denna fråga.

⁽⁸⁾ Ett bra exempel att bygga vidare på är följande rapport som utarbetats på uppdrag av EU: "Comparative Analysis of Trade and Sustainable Development in Free Trade Agreements", LSE, februari 2022, framför allt när det gäller snabbinsatsmekanismen i USMCA-avtalet, <https://www.lse.ac.uk/business/consulting/assets/documents/TSD-Final-Report-Feb-2022.pdf>.

⁽⁹⁾ EUT C 105, 4.3.2022, s. 40.

båda sidor bör ändå målet vara att ramarna är kompatibla. Det finns också ett behov av att klargöra gemensamma regleringskrav för klimatneutral teknik, bioteknik och medicinsk teknik. EU och USA bör främja värdebaserade principer för internationella standarder så att man upprätthåller ett globalt ledarskap i dessa nya ekonomier. TTC bör även stärka motståndskraften i våra demokratiska samhällen i syfte att förhindra riktade AI-styrda desinformationskampanjer och med hjälp av säkrare informations- och kommunikationsteknik (IKT) bekämpa statsunderstödda cyberattacker.

3.9 Data och integritet: TTC bör fokusera på ett samarbete för att se till att delning av digital teknik och data mellan USA och EU i framtiden möjliggör ett öppet internationellt ekosystem för forskning, utveckling och innovation när det gäller den mest avancerade tekniken till gagn för kunder och allmänheten runt om i världen, samtidigt som deras grundläggande dataskyddsrättigheter värnas och det politiska utrymmet för tillgång till och kontroll av offentliga uppgifter och möjligheten att reglera digitala multinationella företag upprätthålls. EU och USA bör dessutom snarast fastställa en ny ram för dataöverföring som avhjälper de problem som ledde till att skölden för skydd av privatlivet ogiltigförklarades, samt upprätthålla de gemensamma värdena integritet och säkerhet.

3.10 Exportkontroller: TTC bör verka för ny och grundläggande teknik som säkerställer nyckelrollen för multilaterala system för exportkontroll med tanke på den stora relevans de har för både EU och USA när det gäller att främja demokrati, mänskliga rättigheter och ett öppet samhälle med marknadsekonomi. Effektiva handelssanktioner förutsätter exempelvis effektiva exportkontroller gentemot stater som missbrukar handel och teknik och underminerar fred, säkerhet och mänskliga rättigheter. EU och USA bör arbeta tillsammans för att bygga upp allianser med likasinnade partner för att hantera utmaningarna och säkerställa lika villkor.

3.11 Standardisering: TTC bör fokusera på ett samarbete mellan standardiseringsorganen och på principerna om begränsat ömsesidigt erkännande. USA:s och EU:s standardiseringssystem är olika. Framför allt finns i USA inte principen "en produkt, en vedertagen standard", som utgör en hörnsten för EU:s inre marknad. När en ny standard antas i Europa upphävs motstridiga nationella standarder. I USA, däremot, existerar det olika standarder sida vid sida på marknaden, vilket gör det svårt för små och medelstora företag att veta vilken standard som skulle passa deras produktsortiment bäst. Det handlar ofta om små företag med begränsade resurser men med en hög grad av specialisering på en nischmarknad som ligger till grund för deras konkurrenskraft.

3.12 Små och medelstora företag: Ett regleringssamarbete inom ramen för TTC skulle kunna spela en viktig roll för att underlätta handel och investeringar och förbättra konkurrenskraften för i synnerhet mindre företag. Särskilt små och medelstora företag förväntar sig att nya möjligheter kommer att skapas, eftersom de till skillnad från stora företag saknar resurser att navigera olika regelverk på båda sidor av Atlanten. Samtidigt skulle en bättre överensstämmelse mellan regelverken skapa möjligheter för stora företag att dra nytta av stordriftsfördelar mellan EU och USA ⁽¹⁰⁾.

3.13 Livsmedel och jordbruk: EESK ser det som betydelsefullt att EU och USA vid sidan av arbetet inom TTC har inrättat en ny transatlantisk samarbetsplattform för jordbruk för att anta de globala utmaningarna hållbarhet, klimatförändringar och livsmedelstrygghet. Internationellt samarbete för att möta klimatförändringarna och främja hållbarhet är av största vikt för att vi ska kunna göra den framtid som väntar vårt globala samhälle mindre kärv och svår. Kriget i Ukraina och den omedelbara effekt som det har för den globala livsmedelsförsörjningen har ökat på utmaningarna. Klimatförändringarna har redan fått genomgripande konsekvenser för jordbrukarnas försörjningsmöjligheter, med alltifrån extrema väderväxlingar till allvarlig torka, från översvämningar till skogsbränder och andra katastrofer som hotar våra byar, städer och samhällen. EU och USA måste möta denna utmaning.

3.14 Konsumenter: Det är viktigt att det som en del av TTC:s arbete införs skyddsmekanismer för att säkerställa att regleringssamarbetsprocessen inte används för att undergräva sociala standarder, arbetsnormer, konsumentnormer och miljöstandarder. Processen bör snarare syfta till att de harmoniseras och förbättras. Om dessa villkor uppfylls kommer fördelarna inte bara att bli ekonomiska, utan de kan även underlätta tillsynsmyndigheternas arbete genom att målen för den offentliga politiken uppnås. Dessutom kan det transatlantiska samarbetet utvecklas genom utbyte av analyser, system för

⁽¹⁰⁾ EUT C 487, 28.12.2016, s. 30.

tidig varning för farliga produkter och tjänster från tredjeländer samt dialog om bättre efterlevnad av lagstiftningen. Genom att överge obligatorisk konvergens, som formellt eftersträvades i TTIP, måste EU och USA måste se till denna nya frivilliga samarbetsagenda fungerar väl för att hjälpa medborgarna att möta de nya utmaningarna vid denna avgörande tidpunkt.

4. Att hantera problem och nödvändiga skyddsåtgärder

4.1 TTC erbjuder ett ypperligt tillfälle att visa att EU och USA kan vidta konkreta åtgärder för att få till stånd ett verkligt samarbete om handel och teknik och att förbindelserna mellan dem bygger på ett meningsfullt partnerskap. Det finns dock vissa viktiga frågor som TTC måste hantera för att framgång ska nås:

- Ett starkt strategiskt åtagande hos såväl EU:s som USA:s ledning.
- En tydlig gemensam vision för TTC:s mål och processer.
- Behovet av att skapa mervärde genom samarbete tack vare positiva och konkreta resultat.
- Behovet av ett fåtal insatser som syftar till att skapa en samsyn på gemensamma standarder.
- Behovet av en tydlig process för att lösa detaljerade tekniska frågor.
- Att bygga upp en effektiv utåtriktad mekanism för politiskt beslutsfattande, i såväl EU som USA.
- Att med företag, fackföreningar och andra intressenter i det civila samhället bygga upp en aktiv och strukturerad process för intressenternas deltagande.
- Att skapa smidig samordning, konsekvens och ett helhetsgrepp på hela arbetsprocessen, och bygga vidare på lärdomarna från TTIP-förhandlingarna och tidigare bilateral verksamhet beträffande process, öppenhet och information till allmänheten.
- Det ansvar som det civila samhället på båda sidor av Atlanten har för att följa denna process på ett välgrundat sätt.

4.2 Att värna EU:s starka samhällsintressen i ett transatlantiskt regleringssamarbete har alltid varit en grundläggande fråga för EESK. Kommittén framhåller starkt att ett grundläggande krav är att befintliga, högt satta standarder måste värnas. Förutom målet att främja handelsmöjligheterna bör regleringssamarbetet även förbättra människors säkerhet, hälsa och ekonomiska och sociala välfärd på båda sidor av Atlanten. EESK efterlyser ytterligare försäkringar om exempelvis att EU:s livsmedelslagstiftning inte kommer att ändras och att EU kommer att behålla sina restriktioner när det gäller hormoner, tillväxtbefrämjande medel och genetiskt modifierade organismer⁽¹⁾.

4.3 EESK uppmanar kommissionen att inom ramen för TTC ta upp frågan om den obalans som råder när det gäller demokrati på arbetsplatsen och de konsekvenser detta får med avseende på lika villkor inom handeln. EESK erinrar om att USA endast har ratificerat två av ILO:s åtta grundläggande arbetskonventioner, och där ingår t.ex. inte de så viktiga konventionerna nr 87 om föreningsfrihet och nr 98 om rätten att förhandla kollektivt⁽²⁾.

5. Intressenternas meningsfulla medverkan utifrån lärdomarna av TTIP-processen

5.1 EESK betonar att TTC-processen bör vara öppen för insyn och ansvarsutkrävande, och involvera grupper som företräder allmänintressen på ett meningsfullt sätt. Den bör gå hand i hand med en förbättrad och aktiv kommunikationspolitik om vad TTC är. Framför allt måste samarbetsagendan förbli en plattform för information och utbyte av god praxis, och inte bli ett automatiskt verktyg för att påverka varandras lagstiftnings- och beslutsprocesser eller för att hindra varandra från att förbättra skyddsåtgärderna.

⁽¹⁾ EUT C 487, 28.12.2016, s. 30.

⁽²⁾ Övriga grundläggande arbetskonventioner som USA inte har ratificerat är K29 om tvångsarbete, K100 om lika lön för likvärdigt arbete, K111 om diskriminering (vid anställning och yrkesutövning) och K138 om minimiålder.

5.2 För att undvika att en silomentalitet uppstår måste intresserade aktörer kunna komma med bidrag till samtliga tio arbetsgrupper. Arbetsgruppen för globala handelsutmaningar har ett mer övergripande verksamhetsområde och utgör det viktigaste forumet för diskussioner om arbetsfrågor, men relaterade frågor faller även inom ett antal andra arbetsgruppers ansvarsområde, bland annat frågor som rör leveranskedjor, AI och andra former av ny teknik samt dataskydd.

5.3 EESK ser konsumentskydd och konsumenternas välfärd som övergripande mål för detta samarbete. De olika TTC-dialogerna måste vara öppna för intressenterna. Relevanta tillsynsmyndigheter och branschexperter måste ha en ledande roll för att utveckla regleringssamarbetet.

5.4 Utöver riktade sammanträden inom civilsamhällesdialogen bör det före och efter varje sammanträde i TTC-rådet planeras förberedande sammanträden och avrapporteringar för intressenter. Den tidigare rådgivande grupp för TTIP som inrättades av GD Handel utgjorde ett värdefullt exempel på samråd med intressenter, där EESK borde ha ingått. Gruppen var också ett forum där medlemsorganisationer kunde få en bättre förståelse av de utmaningar och möjligheter som handeln medför för de olika intressen som andra företrädde. Den bidrog till att bygga broar mellan de olika organisationerna.

5.5 EESK vill i detta sammanhang än en gång beklaga att expertgruppen för handelsavtal inte finns kvar. Den utgjorde ett mycket positivt steg i kommissionens strategi för att stärka engagemanget med det civila samhället om handelspolitik och öka öppenheten. Den var också en logisk fortsättning på den rådgivande gruppen för TTIP.

5.6 EESK har redan tidigare gett sitt stöd för de transatlantiska affärs- och konsumentdialogerna och efterlyst ett erkännande av en motsvarande transatlantisk dialog om arbetsfrågor.

Bryssel den 14 juli 2022.

Christa SCHWENG
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*
